

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

кафедра трудового права

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Трудове право»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – обов'язкова

Рік набору – 2020

Харків 2022

Силабус навчальної дисципліни «Трудове право» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2022. 25 с.

Розробник:

А.М. Юшко, кандидатка юридичних наук, доцентка,
доцентка кафедри трудового права

Затверджено на засіданні кафедри трудового права
(протокол № 1 від «01» вересня 2020 р.)

Оновлено на засіданні кафедри трудового права
(протокол № 15 від «23» червня 2022 р.)

Оновлено на засіданні кафедри трудового права
(протокол № 2 від 13.09.2022 р.)

Завідувачка кафедри – Олена Григорівна Середа, доктор юридичних наук, професор

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Трудове право
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
Викладач	Юшко Алла Миронівна, доцент кафедри трудового права, кандидат юридичних наук, доцент
Контактний телефон	(057) 704-92-15
E-mail	a.m.yushko@nlu.edu.ua
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн-консультації	Під час дистанційного навчання проводяться консультації із використанням платформ Moodle, Zoom та ін.

Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Трудове право» є юридичною дисципліною, що включає в себе загальні положення процесуальних галузей права як основну її складову та суміжних галузей матеріального права, які застосовуються в правовому регулюванні соціально-трудових відносин. У межах навчальної дисципліни досліджується сукупність взаємопов'язаних положень загальнотеоретичного, правового та методичного характеру щодо відносин, які складають предмет трудового права. Практичне значення розв'язання доктринальних проблем сприятиме формуванню знань з трудового права, умінь правильного застосування положень нормативно-правових актів щодо відносин у сфері праці і їх тлумачення.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни – формування у студентів комплексних знань про основні правові інститути трудового права, фундаментальні принципи трудового законодавства, місце трудового права у системі вітчизняного законодавства; вироблення умінь та навичок наукової і практичної діяльності у сфері правового регулювання трудових відносин.

Завдання:

- формування здатності аналізувати нормативно-правові акти трудового законодавства на підставі їх всебічного вивчення, оперувати юридичними поняттями і категоріями трудового права;
- визначення прикладних проблем у сфері правового регулювання процесу праці та напрямів його подальшого вдосконалення;
- проведення аналізу нормативно-правового матеріалу шляхом виявлення суперечностей, що порушують забезпечення рівноваги прав працівників і роботодавців, баланс їх інтересів та інтересів держави у сфері праці;
- формування здатності до аналізу юридичних фактів, що є підставами виникнення, зміни та припинення трудових правовідносин;
- напрацювання навичок складання проєктів процесуальних та локальних актів, у підготовці яких беруть участь суб'єкти трудового права.

Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми.

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: «Теорія права», «Історія держави і права України», «Конституційне право», «Цивільне право (Частина 1)».

Кореквізити: «Адміністративне право», «Цивільне право (Частина 2)», «Фінансове право», «Цивільний процес».

Постреквізити: «Господарське право», «Адміністративне судочинство», «Цивільний процес».

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має демонструвати такі результати навчання:

РН НД1. Демонструвати знання предмета трудового права як кола суспільних відносин та вміння відрізнити їх від інших відносин у сфері праці.

РН НД 2. Демонструвати знання й розуміння підстав виникнення, зміни та припинення трудових правовідносин.

РН НД3. Застосовувати знання про особливості методу трудового права у процесі підготовки локальних нормативних актів.

РН НД4. Характеризувати суб'єктів трудового права як учасників різних видів правовідносин у сфері праці.

РН НД5. Розкривати значення соціального діалогу у сфері праці і розуміти правовий механізм його дії.

РН НД6. Визначати суттєві ознаки трудового договору та вміти відмежовувати його від суміжних цивільно-правових договорів, пов'язаних із працею.

РН НД7. Розкривати підстави припинення трудового договору, вміти їх класифікувати.

РН НД 8. Аналізувати правові проблеми регулювання охорони праці на підприємстві, в установі, організації та формулювати правові шляхи їх вирішення.

РН НД9. Демонструвати знання й розуміння повноважень та компетенцій органів, що здійснюють державний нагляд та громадський контроль за дотриманням законодавства про працю.

РН НД10. Виявляти знання й розуміння правових проблем притягнення працівників до дисциплінарної та матеріальної відповідальності, формувати правові позиції щодо їх вирішення.

РН НД11. Розкривати поняття та види трудових спорів, підстави їх диференціації за предметним та суб'єктним складом.

РН НД12. Демонструвати навички підготовки проєктів правозастосовних актів, наводити їх обґрунтування, визначати способи й порядок їх оскарження.

для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних занять	
1	Предмет, метод, система та функції трудового права	Предмет, метод, система та функції трудового права	5
2	Джерела трудового права	Джерела трудового права	3
3	Суб'єкти трудового права	Суб'єкти трудового права	2
4	Соціальний діалог. Угоди з соціально-економічних питань та колективні договори	Соціальний діалог. Угоди з соціально-економічних питань та колективні договори	5
5		Правове регулювання зайнятості та працевлаштування	5
6	Поняття, зміст, види та порядок укладення трудового договору	Поняття, зміст, види та порядок укладення трудового договору	8
7	Зміна умов трудового договору	Зміна умов трудового договору	4
8	Припинення трудового договору	Припинення трудового договору	8
9	Правове регулювання робочого часу	Правове регулювання робочого часу	2
10	Правове регулювання часу відпочинку		4
11	Правове регулювання оплати праці	Правове регулювання оплати праці	3
12	Правове регулювання охорони праці в Україні	Правове регулювання охорони праці в Україні	6
13	Трудова дисципліна. Дисциплінарна відповідальність за нормами трудового права	Трудова дисципліна. Дисциплінарна відповідальність за нормами трудового права	5
14	Матеріальна відповідальність сторін трудового договору	Матеріальна відповідальність сторін трудового договору	7
15		Нагляд та контроль за дотриманням законодавства про працю	3
16	Трудові спори	Трудові спори	5
	Усього		75

**Види навчальних занять і самостійна робота
для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання**

№ п/п	Теми лекцій	Теми практичних занять	Самостійна робота (в годинах)
1	Предмет, метод, система та функції трудового права		151
2	Соціальний діалог. Угоди з соціально-економічних питань та колективні договори		
3	Поняття, зміст, види та порядок укладення трудового договору		
4		Припинення трудового договору	
5		Правове регулювання оплати праці	
6	Трудові спори	Трудові спори	

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- опрацювання нової наукової та навчальної літератури, нормативно-правових актів України та зарубіжних країн;
- робота над кейсами з питань застосування законодавства про працю;
- виконання практичних завдань, самотестування;
- написання есе і рефератів;
- підготовка тез доповідей на науково-практичні конференції;
- участь у конкурсах студентських наукових праць;
- підготовка до практичних занять, контрольних робіт і тестування.

Завдання й методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у Навчально-методичному посібнику для самостійної роботи та практичних занять з навчальної дисципліни «Трудове право» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

Конституція України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text

Міжнародний Пакт про економічні, соціальні та культурні права від 16.12.1966 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042#Text

Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 р. № 322-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>

Про визначення розміру збитків, завданих підприємству, установі, організації розкраданням, знищенням (псуванням), нестачею або втратою дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння або валютних цінностей: Закон України від 06.06.1995 р. № 217/95-ВР. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/217/95-%D0%B2%D1%80#Text>

Про відпустки: Закон України від 15.11.1996 р. № 504/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80#Text>

Про зайнятість населення: Закон України 05.07.2012 р. №5067-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text>

Про колективні договори і угоди: Закон України від 01.07.1993 р. №3356-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3356-12#Text>

Про оплату праці: Закон України від 24.03.1995 р. № 108/95-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80#Text>

Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності: Закон України від 22.06.2012 р. № 5026-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5026-17#Text>

Про охорону праці; Закон України від 14.10.1992 р. № 2694-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text>

Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів): Закон України від 03.03.1998 р. № 137/98-ВРХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/137/98-%D0%B2%D1%80#Text>

Про професійний розвиток працівників: Закон України від 12.01.2012 р. № 4312-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4312-17#Text>

Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності: Закон України від 15.09.1999 р. № 1045-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1045-14#Text>

Про соціальний діалог в Україні: Закон України від 23.12.2010 р. № 2862-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2862-17#Text>

Про трудові колективи і підвищення їх ролі в управлінні підприємствами, установами, організаціями: Закон СРСР від 17.06.1983 № 9500-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v9500400-83#Text>

Про медіацію: Закон України від 16.11.2021 р. № 1875-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text>

Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану: Закон України від 15.03.2022 р. № 2136-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20#Text>

Положення про дисципліну працівників гірничих підприємств: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 13.03.2002 р. № 294. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/294-2002-%D0%BF#Text>

Положення про дисципліну працівників залізничного транспорту: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 26 січня 1993 р. № 55. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-93-%D0%BF#Text>

Положення про посередника: затв. Наказом Національної служби посередництва і примирення від 18.11.2008 р. № 133. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0133299-08#Text>

Положення про примирну комісію: затв. Наказом Національної служби посередництва і примирення від 01.12.2020 р. № 67. URL: <https://nspp.gov.ua/normativno-pravova-baza-nspp/polozhennya/5017->

Положення про трудовий арбітраж: затв. Наказом Національної служби посередництва і примирення від 01.12.2020 р. № 68. URL:

<https://nspp.gov.ua/normativno-pravova-baza-nspp/polozhennya/5021-polozhennia-pro-trudovyi-arbitrazh>

Положення про утворення Національної служби посередництва і примирення: затв. Указом Президента України від 17.11. 1998 р. № 1258. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1258/98#Text>

Про затвердження Інструкції про службові відрядження в межах України та за кордон: наказ Міністерства фінансів України від 13.03.1998 р. № 59. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0218-98#Text>

Про затвердження Методичних рекомендацій щодо встановлення гнучкого режиму робочого часу: Наказ Міністерства праці та соціальної політики України від 04.10.2006 р. № 359. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0359203-06#Text>

Про затвердження Переліку робіт, при виконанні яких може запроваджуватися колективна (бригадна) матеріальна відповідальність, умови її застосування і Типового договору про колективну (бригадну) матеріальну відповідальність: наказ Міністерства праці України від 12.05.1996 р. № 43. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0286-96#Text>

Про затвердження Положення про арбітра: Наказ Національної служби посередництва і примирення від 18.11.2008 р. № 132. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0132299-08#Text>

Про затвердження Порядку визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей: постанова Кабінету Міністрів України від 22.01.1996 р. № 116. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/116-96-%D0%BF#Text>

Про затвердження Порядку обчислення середньої заробітної плати: постанова Кабінету Міністрів України від 08.02. 1995 р. № 100. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/100-95-%D0%BF#Text>

Про затвердження порядку реєстрації, перереєстрації безробітних та ведення обліку осіб, які шукають роботу: постанова Кабінету Міністрів

України від 19.09.2018 р. №792. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/792-2018-%D0%BF#Text>

Про затвердження Порядку розслідування та обліку нещасних випадків невиробничого характеру: постанова Кабінету Міністрів України від 22.03.2001 р. № 270. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/270-2001-%D0%BF#Text>

Про затвердження Порядку розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві: постанова Кабінету Міністрів України від 17.04.2019 р. № 337. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/337-2019-%D0%BF#Text>

Про затвердження Рекомендацій щодо порядку надання працівникам з ненормованим робочим днем щорічної додаткової відпустки за особливий характер праці: Наказ Міністерства праці та соціальної політики України від 10.10.1997 р. № 7. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0007203-97#Text>

Про затвердження Списку сезонних робіт і сезонних галузей : постанова Кабінету Міністрів України від 28.03.1997 р. № 78. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/278-97-%D0%BF#Text>

Про затвердження умов, тривалості, порядку надання та оплати творчих відпусток: постанова Кабінету Міністрів України від 19.01.1998 р. № 45. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/45-98-%D0%BF#Text>

Про застосування контрактної форми трудового договору з керівником підприємства, що є у загальнодержавній власності: постанова Кабінету Міністрів України від 19.03.1993 р. № 203. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/203-93-%D0%BF#Text>

Про затвердження типових форм трудових договорів про надомну та дистанційну роботу: наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 05.05.2021 № 913-21. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0886-21#Text>

Про затвердження Примірної форми трудового договору з нефіксованим робочим часом: наказ Мінекономіки від 26.10.2022 р. № 4179.

URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=9ed41391-f8aa-48ee-83b5-2d8c5500cb6b&tag=TrudoviiDogovirZNefiksovanimRobochimChasom>

Про затвердження Порядку припинення трудового договору у разі смерті роботодавця — фізичної особи або набрання законної сили рішенням суду про визнання такої фізичної особи безвісно відсутньою чи про оголошення її померлою: постанова Кабінету Міністрів України від 14.10.2022 р. № 1172. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennia-poriadku-prypynennia-trudovoho-dohovoru-u-razi-smerti-robotodavtsia-fizychnoi-osoby-1172-141022>

Література

Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Нац. акад. прав. наук України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2016. Т. 11: Трудове право / [редкол.: С. М. Прилипко (голова) та ін.]. 2018. 775 с.

Рішення Конституційного Суду України, правові позиції та висновки Верховного Суду України та Великої Палати Верховного Суду щодо вирішення трудових спорів: навчальний посібник / О.М. Ярошенко, І.П. Жигалкін, О.Є. Луценко. Харків: Юрайт, 2020. 264 с.

Трудове право України у запитаннях та відповідях: навч.-довід. посіб. / за ред. В.В. Жернакова. Харків: Одіссей, 2013. 280 с.

Трудове право: підручник / за ред. В.В. Жернакова. 3-тє вид., перероб. і допов. Харків: Право, 2012. 496 с.

Трудове право: підручник / за заг. ред. О.М. Ярошенка. 3-тє вид., перероб. і допов. Харків: Право, 2019. 544 с.

Трудове право та право соціального забезпечення: навч. посіб. для підгот. до іспиту / О.М. Ярошенко, О.Г. Серета, О.Є. Луценко. Харків: Право, 2021. 258 с.

Актуальні проблеми правового регулювання випробування при прийнятті на роботу: теоретико-прикладний нарис: монографія / за наук. ред. проф. О.М. Ярошенка. Харків: Юрайт, 2017. 176 с.

Бурнягіна Ю.М. Локальне правове регулювання оплати праці: теоретико-прикладне дослідження: монографія. Харків: Юрайт, 2014. 224 с.

Бурнягіна Ю.М., Кабаченко М.О., Луценко О.Є. та ін. Теоретико-прикладні проблеми захисту прав працівників при розірванні трудового договору з ініціативи роботодавця у випадку зміни в організації виробництва і праці: монографія. Харків: Юрайт, 2014. 288 с.

Держава та її органи як суб'єкти трудового права: теоретико-прикладний нарис / за наук. ред. О. М. Ярошенка. Харків: Право, 2014. 285 с.

Зміст конституційного права на належні, безпечні і здорові умови праці в сучасних умовах: теоретико-прикладний нарис: монографія / за наук. ред. проф. О.М. Ярошенка. Харків: Юрайт, 2021. 248 с.

Правові засади функціонування системи професійного розвитку працівників: монографія / за наук. ред. проф. Ярошенка О.М. Харків : ФІНН, 2015. 260 с.

Розірвання трудового договору у випадку невідповідності працівника займаній посаді або виконуваній роботі: актуальні питання правової теорії та практики: монографія / за заг. ред. О. М. Ярошенка та М. І. Іншина. Харків: Юрайт, 2020. 196 с.

Середа О.Г. Державно-правовий механізм захисту прав працівників в умовах інтеграції України до Європейського Союзу: теорія та практика: монографія. Харків: Право, 2018.

Середа О.Г. Концептуальні засади державно-правового механізму захисту прав працівників в умовах інтеграції України до Європейського Союзу: монографія. Харків: Право, 2016. 312 с.

Слюсар А.М. Правовий статус суб'єктів трудового права України: теоретико-правовий аспект: монографія. Харків: ФІНН, 2011. 336 с.

Теоретико-прикладні проблеми співвідношення та взаємодії права на працю і права на освіту: монографія / за наук. ред. проф. Ярошенка О.М. Харків: Юрайт, 2021. 236 с.

Цесарський Ф.А. Еволюція поглядів на природу індивідуальних договорів про працю у правовій доктрині: монографія. Одеса: Фенікс, 2016. 360 с.

Швець Н.М. Право на страйк та умови його реалізації: монографія. Харків: Право, 2009. 224 с.

Яковлєв О.А. Припинення трудових правовідносин з незалежних від волі їх сторін підстав: актуальні проблеми теорії і практики: монографія. Харків: Право, 2017. 200 с.

Яковлєв О.А. Фундаментальні проблеми правового регулювання умов праці і встановлення гарантій для працівників: монографія. Харків: Право, 2019. 456 с.

Ярошенко О. М., Мельничук Н.О., Луценко О.Є. Актуальні теоретичні та практичні проблеми відшкодування моральної шкоди потерпілим працівникам від нещасних випадків на виробництві або професійних захворювань: монографія. Харків: Юрайт, 2022. 272 с.

Ярошенко О.М., Іншин М.І., Луценко О.Є. Захист трудових прав працівників, обраних на виборні посади: актуальні проблеми правозастосування: монографія. Харків: Юрайт, 2022. 188 с.

Ярошенко О. М., Мельничук Н. О., Луценко О. Є. Захист трудових прав працівників на час виконання державних або громадських обов'язків: актуальні проблеми правозастосування: монографія. Харків: Юрайт, 2022. 220 с.

Ярошенко О.М. Теоретичні та практичні проблеми джерел трудового права України: монографія. Харків: Видавець СПД ФО Вапнрячук Н.М., 2006. 456 с.

Бурнягіна Ю.М. Поняття та юридична природа локального правового регулювання оплати праці. *Право та інновації*. 2018. № 2(22). С. 66-75.

Бурнягіна Ю.М. Функції локального правового регулювання оплати праці. *Право та інновації*. 2019. № 1 (25). С. 62-70.

Ветухова І. А. Правове регулювання відпустки по догляду за дитиною за законодавством України: теоретичні та практичні питання. *Право та інновації*. 2018. № 2(22). С. 13-22.

Галкіна Н.М. Правова регламентація трудових відносин під час воєнного стану. *Інтернаука. Серія Юридичні науки*. 2022. № 2. С. 38-45.

Галкіна Н.М. Окремі аспекти правового регулювання праці державних службовців. *Інтернаука. Серія Юридичні науки*. 2022. № 5 (51). С. 71-78.

Галкіна Н.М. Правове регулювання кадрового менеджменту, *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 5. С. 180-183.

Жернаков В.В. Проблеми забезпечення соціально-трудова прав у процесі розвитку законодавства України. *Право та інновації*. 2017. № 2 (18). С. 9-14.

Жернаков В.В. Теоретичні і практичні проблеми реалізації права на гідну працю. *Право і суспільство*. 2018. № 5. Ч.1. С.101-104.

Жернаков В.В. Новітні фактори у розвитку економіки та проблеми реформування законодавства про працю. *Право та інноваційне суспільство*. 2019. № 2 (13). С. 122-129. URL:

<http://apir.org.ua/wpcontent/uploads/2019/12/Zhernakov13.pdf>.

Жернаков В. В. Реформування законодавства про працю: погляд скрізь призму часу. *Право і суспільство*. 2020. № 5. С. 55-61.

Жернаков В.В. Конфлікти і спори у сфері праці: сутність і взаємодія. *Право та інновації*. 2022. №2. С. 49-56.

Жернаков В.В. Поважні причини в законодавстві про працю й повага до людини в трудовому праві: проблеми розуміння й регулювання. *Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди «Право»*. 2022. Вип. 35. С. 82-93.

Зіноватна І.В. Матеріальна відповідальність роботодавця перед працівником за порушення законодавства про оплату праці. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2015. № 6. С. 96-98.

Зіноватна І.В. Проблемні питання правового регулювання зміни умов трудового договору. *Альманах права. Ціннісно-правові засади сучасних інтеграційних процесів в Україні*. Випуск 6. К.: Ін-т держави і права імені В.М. Корецького НАН України. 2015. С. 429-433.

Зіноватна І.В., Васіна Н.В. Самозахист у трудовому праві: поняття, ознаки, способи та межі самозахисту. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 9. С. 142-145.

Зіноватна І.В., Зіноватний В. Особливості правового регулювання праці в ІТ-сфері. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2022. № 3(3). С. 212-225.

Конопельцева О.О. Правові аспекти організації і проведення медичного огляду водіїв. *Право і суспільство*. 2015. № 6-2. С. 75-88.

Конопельцева О.О. Правові аспекти організації й проведення медичного огляду працівників навчально-виховних закладів. *Право та інновації*. 2016. №1(13). С. 189-190.

Конопельцева О.О. Стан здоров'я працівника як підстава розірвання трудового договору за ініціативою роботодавця. *Проблеми законності*. 2020. № 149. С. 80-91.

Кравцов Д.М. Матеріальна відповідальність працівників на підставі трудового договору (контракту). *Порівняльно-аналітичне право: електр. наук. фах. вид.* 2016. № 4. С. 123-126.

Кравцов Д.М. Обов'язки працівника у сфері охорони праці та дисциплінарна відповідальність за їх невиконання. *Порівняльно-аналітичне право: електр. наук. фах. вид.* 2018. № 3. С. 149-153.

Кравцов Д. Переваги і недоліки нового порядку розслідування та обліку нещасних випадків. *Проблеми законності*. 2019. № 147. С. 140-150.

Кравцов Д.М., Зіноватна І.В., Бурнягіна Ю.М., Орлова Н.Г., Соловійов О.В., Конопельцева О.О. Вирішення спорів про припинення трудового

договору за угодою сторін. *Науковий вісник Ужгородського Національного університету. Серія Право*. 2022. Випуск 70. С. 224-230.

Кравцов Д.М., Зіноватна І.В., Бурнягіна Ю.М., Орлова Н.Г., Соловійов О.В., Конопельцева О.О. Медіація як альтернативний спосіб розв'язання трудових спорів. *Наукові записи. Серія: Право*. 2022. Випуск 12. С. 73-79.

Красюк Т.В. Окремі правові аспекти роботи за сумісництвом. *Порівняльно-аналітичне право: електр. наук. фах. вид.* 2017. № 2. С. 98-101.

Красюк Т.В., Щеглаков І.Е. Розмежування аморального проступку та порушення академічної доброчесності: правові проблеми. *Право та інновації*. 2019. № 4 (28). С. 41-48.

Красюк Т.В. Особливості правового регулювання праці фрілансерів в Україні. *Порівняльно-аналітичне право: електр. наук. фах. вид.* 2020. № 4. С. 358-364.

Красюк Т.В., Тітова В.І. Гендерна рівність у трудових відносинах. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 8. С. 237-240.

Красюк Т.В., Лепілова В. Перелік робіт заборонених для жінок: актуальність, необхідність, значення. *Інтернаука. Серія: Юридичні науки*. 2021. № 11(45). 2 т. С. 44-49.

Красюк Т.В., Омельченко К. Реалізація права на працю в умовах фактичної гендерної нерівності. *Інтернаука. Серія: Юридичні науки*. 2021. № 11(45). 2 т. С. 50-58.

Луценко О.Є. Неформальне професійне навчання працівників: проблеми правового регулювання. *Публічне право*. 2016. № 1. С. 241-248.

Луценко О. Є. Інноваційні системи оплати праці в період економічної стагнації. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія «Право»*. 2022. Вип. 70. С. 231-236.

Луценко О. Є. Трудо-правові аспекти використання дистанційної праці в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія «Право»*. 2022. Вип. 72. Ч. 2. С. 27-31.

Орлова Н.Г. До питання про особливості дисциплінарної відповідальності працівників водного транспорту. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 4. С. 98-104.

Орлова Н.Г. Особливості правового регулювання охорони праці на водному транспорті. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 6. С. 78-85.

Свічкарьова Я.В. Договір про роботу за викликом: деякі питання охорони праці. *Право та інновації*. 2018. № 2 (22). С. 28-34.

Свічкарьова Я.В. Питання співвідношення нестандартної та нестійкої зайнятості. *Наукові записки. Серія: Право*. 2019. № 1. С. 39-43.

Свічкарьова Я. В. Робота за викликом: чи є «час очікування» роботи – часом відпочинку? *Право та інновації*. 2020. №1 (29). С. 53-58.

Свічкарьова Я.В., Ланіна А.А. Деякі питання застосування праці жінок в умовах воєнного стану. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 7. С. 197-199.

Свічкарьова Я.В., Зав'ялов Є.В. Деякі питання спрощеного режиму регулювання трудових відносин. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія «Юридичні науки». 2022. № 10 (56). С. 66-71.

Середа О.Г. Соціальна держава та трудові права людини: проблеми співвідношення. *Вісн. Вищ. кваліфікац. комісії суддів України*. 2017. № 1. С. 41-45.

Середа О.Г. Забезпечення принципу верховенства права у процесі реалізації конституційного права на працю. *Вісн. Вищ. кваліфікац. комісії суддів України*. 2018. № 2. С. 42-46.

Середа О.Г., Чубарь С.С. Трансформація правового статусу роботодавця в умовах реформування трудового законодавства України. *Журнал східноєвропейського права*. 2019. № 70. С. 64-72.

Середа О.Г., Борисенко А.І. Актуальні питання встановлення галузевої належності договорів про працю в умовах цифрової трансформації суспільства. *Соціологія права*. 2020. № 3 (34). С. 34-39.

Середа О.Г., Храпська А.О. Актуальні питання реалізації права на працю в умовах пандемії COVID-2019. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 12. С. 191-194.

Середа О.Г., Луценко О.Є. Світові тенденції гендерної різниці в оплаті праці. *Соціальне право*. 2021. № 3. С. 20-28.

Середа О.Г., Бурнягіна Ю.М. Особливості співвідношення локального й централізованого регулювання оплати праці в умовах воєнного стану. *Юридичний електронний журнал: Запоріжжя: Запорізький Національний університет*. 2022. № 3. С. 137-140.

Середа О.Г., Бурнягіна Ю.М. Трансформація принципів правового регулювання оплати праці в сучасних умовах. *Право та інновації*. 2022. № 1 (37). С. 49-55.

Середа О.Г., Бурнягіна Ю.М., Галкіна Н.М. Стандарти професійного розвитку працівників: міжнародний досвід та сучасні перспективи в Україні. *Право та інноваційне суспільство*. 2022. № 1(18). С. 43-56.

Середа О.Г., Галкіна Н.М. Дистанційна робота: актуальні проблеми правового регулювання. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 7. С. 511-514.

Середа О.Г., Жернаков В.В. Свобода у сфері праці: проблеми розуміння й правового забезпечення. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 6. С. 189-194.

Середа О.Г., Красюк Т.В. Розірвання трудового договору у разі скасування допуску до державної таємниці: проблемні питання. *Право та інновації*. 2022. №2 (38). С. 57-63.

Середа О.Г., Казарін Б.Р., Караванський О.В. Нагляд і контроль за додержанням законодавства про працю: сучасний стан та перспективи розвитку. *Економіка. Фінанси. Право*. 2022. № 7. С. 17-22.

Сільченко С. О. Підстави матеріальної відповідальності працівників: що необхідно знати. *Аудитор України*. 2016. № 6. С. 64-67.

Сільченко С. Особливості розгляду трудових спорів з урахуванням змінених процесуальних норм. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 12. С. 148-152.

Сільченко С., Сербіна Д. Дистанційна праця: сучасний стан і перспективи розвитку правового регулювання. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 1. С. 93-99.

Слюсар А.М. Щодо питання юридичних фікцій у трудовому праві. *Право та інновації*. 2016. №1(13). С. 30-34.

Соловйов О.В., Реброва Ю.В. Деякі аспекти правового регулювання дистанційної праці як форми нетипової зайнятості. *Журнал східноєвропейського права: Електронне науково-практичне видання*. 2017. № 46. С. 141-148.

Юровська В.В., Острогляд Д.А., Чернявська Д.С., Целиковська О.А. Дистанційна зайнятість: сучасний стан та перспективи розвитку. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 4. С. 346-349.

Юровська В.В. Реформування трудового законодавства України: запроваджені й заплановані зміни. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 10. С. 324-327.

Юшко А.М. Запозичена праця: проблеми правового регулювання. *Право та інновації*. 2016. № 1 (13). С. 44-52.

Юшко А.М., Гончарова Г.С. Проблеми правового регулювання кваліфікаційних вимог до працівників при прийнятті на роботу. *Право та інновації*. 2017. № 2 (18). С. 15-23.

Юшко А.М. Правове регулювання професійних стандартів в Україні. *Право та інноваційне суспільство: електрон. наук. вид.* 2018. № 2 (11). URL: <http://apir.org.ua/wp-content/uploads/2018/12/Yushko11.pdf>

Юшко А.М., Чехун Д.Р. Мобінг у трудових відносинах. *Право та інновації*. 2020. № 4 (32). С. 13-18.

Юшко А.М., Бубнюк В.О. До питання захисту соціальних прав державних службовців. *Право та інноваційне суспільство*. 2021. № 2 (17). URL: http://apir.org.ua/wp-content/uploads/2021/12/Yushko_Bubnuik17.pdf

Юшко А.М., Скрипкін М.С. Деякі проблеми застосування правових норм, що регулюють відносини оплати праці, в процесі судового захисту прав службовців державної виконавчої служби. *Право та інноваційне суспільство*. 2021. № 2 (17). URL:

http://apir.org.ua/wp-content/uploads/2021/12/Yushko_Skrypkin17.pdf

Ярошенко О.М. Актуальні питання практики припинення трудового договору з підстави закінчення строку. *Право та інновації*. 2018. № 3 (23). С. 117-122.

Ярошенко О. М., Вапнярчук Б.В. Щодо сутності поняття «робочий час» та його характерних ознак. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія «Юридичні науки», 2018. Вип. 1. Т. 1. С. 126-129.

Ярошенко О.М. Необґрунтована відмова у прийнятті на роботу: поняття, сутність, правові наслідки. *Проблеми законності*. 2019. Вип. 144. С. 71-80.

Ярошенко О. М., Іншин М.І. Система джерел трудового права України: проблема гармонійного поєднання приватного і публічного. *Право України*. 2019. № 2. С. 148-161.

Ярошенко О.М., Костюченко О.Є. Правова природа премій у системі оплати праці. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 7. С. 191-197.

Mykola M. Klemparskyi, Helena V. Pavlichenko, Roman Ye. Prokopiev, Leonid V. Mohilevskyi, Yuliia M. Burniagina. Gender inequality in the labour market of Ukraine: Challenges for the future. *Journal Work Organisation, Labour&Globalisation, Pluto Journals*, 2022, Vol. 16 No 2. С. 140-157.

Oleg M. Yaroshenko, Mykola I. Inshyn, Natalya M. Vapnyarchuk, Oleksandr A. Yakovlyev, Olena H. Sereda. Non-compete agreement in Ukraine:

world experience on a national scale, *Informatologia*, 2022, Vol. 55, No. 1-2. P. 1-13.

Oleg M. Yaroshenko, Dmytro I. Sirokha, Larysa Y. Velychko, Liubov V. Kotova, Valentyna V. Sobchenko. Current Problems of Legal Regulation of Remote Work in the Context of the Introduction of Restrictive Measures Caused by the Spread of Covid-19 in Ukraine and the EU, *Relacoes Internacionais no Mundo Atual*, 2022, v. 1, n. 34. P. 1-16.

Oleg M. Yaroshenko, Olena Ye. Lutsenko, Natalya M. Vapnyarchuk. Salary optimisation in Ukraine in the context of the economy Europeanisation, *Yearbook of Ukrainian law*, 2022, № 14. P. 491-513.

Oleg M. Yaroshenko, Nataliia O. Melnychuk, Ivan P. Zhygalkin, Serhii O. Silchenko, Daria I. Zaika Problems of legal regulation of artificial intelligence in labor law of developed countries, *Informatologia*, 2022, Vol. 55. № 1-2. P. 160-169.

Інтернет-ресурси

Електронний архів-репозитарій Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. URL: <http://dspace.nlu.edu.ua/>

Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua>

Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України . URL: <http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний веб-портал Конституційного Суду України . URL: <https://ccu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. URL: <http://www.ombudsman.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України. URL: <https://minjust.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Міністерства економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Міністерства соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Верховного Суду. URL:
https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/

Офіційний веб-портал Державної служби зайнятості. URL:
<https://www.dcz.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Державної служби України з питань праці. URL:
<https://dsp.gov.ua/>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри трудового права. URL:

http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=90:kafedra-trudovogo-prava&Itemid=151

Вимоги викладача

Здобувачі вищої освіти *повинні*: регулярно відвідувати лекції і практичні заняття; систематично й активно працювати на них; переконливо наводити аргументацію при вирішенні завдань; якісно виконувати письмові завдання, контрольні й самостійні роботи тощо. Практичні заняття, пропущені з поважних причин, можуть бути відпрацьовані за попереднім погодженням із викладачем.

Здобувачам вищої освіти *рекомендується*: брати участь у наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, готувати тези наукових доповідей тощо.

Обов'язкова вимога – дотримання здобувачами вищої освіти норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (http://nauka.nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/08/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

Під час аудиторних занять дозволяється використовувати гаджети тільки в навчальних цілях (приміром, для перегляду презентацій лекції), а ноутбуки і планшети – для ведення конспектів лекцій і відстеження потрібної інформації.

Контрольні заходи

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Трудове право» передбачає проведення поточного й підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, вирішення практичних завдань або задач, участь у розробці кейсу, захист есе або реферату за ініціативи студента. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента до вивчення матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 1, 2, 3);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквіумів або тестів.

Впродовж семестру студенти виконують завдання для самостійної роботи (підготовка презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 10.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є іспит. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за іспит, становить 60 балів. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю й самостійної роботи, за якої студент допускається до іспиту, становить 25 балів.

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90–100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80–89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75–79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70–74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60–69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	35–59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34